

DE NATURA RERUM VI DE MONSTRIS MARINIS

83ra | Incipiunt capitula de monstris et beluis marinis.

Generaliter de monstris marinis	Exposita	
Abides	Helcus	5
Achime	Focha	
Belue magne maris	Fastaleon	
Barchora	Falacha	
83rb Cetus sive ballena	Glamenez	
Cocodrillus	Gladus	10
Cervus marinus	Ipothannis	
Caab	Kilo	
Cricos	Kilton	
Celechi	Kochi	
Chylon	Luligo	15
Canes maris	Ludolachra	
Ceruleum	Monachi maris	
Draco maris	Monoceros, qui et unicornis	
Delphinus vel delphini	maris dicitur	
Delphinorum aliud genus est in Nylo	Nereides et nautilus	20
Orcha	Orcha	
Equus maris	Onos	
Equus Nyli	Perna	
Equus fluminis circa Damascum	Pester	
Pantanieste	Pantanieste	25

O PŘÍRODĚ VI MOŘSKÁ MONSTRA

Začínají názvy kapitol o mořských monstrech a obludách.

Obecně o mořských monstrech	Exposita	
Abides	Helchus	
Hahune	Tuleň	
Velké mořské obludy	Fastaleon	
Barchora	Galalka	
Velryba	Gamenez	
Krokodyl	Mečoun	
Mořský jelen	Hroch	
Kaab	Kilo	
Krikos	Kilion	
Celethi	Koki	
Chilon	Luligo	
Mořští psi	Ludolachra	
Ceruleum	Mořští mniši	
Mořský drak	Monocheros, kterému se říká také mořský jednorozec	
Delfín nebo delfini	Néreoovny a argonaut	
Jiný druh delfínů žijící v Nilu	Kosatka	
Mořský kůň	Onos	
Nilský kůň	Kyjovka	
Říční kůň žijící v okolí Damasku	Pister	
	Delfínovci	

Polipus	Testeum	
Serra, aliud monstrum maris	Vacca maris	
Sirenes	Vituli marini	
Silla	Zedrosi	5
Scycii	Zerach	
Testudines Yndie	Zetron	
Tignus in Ponte	Zifius	

83va | Explicitiunt capitula. Incipit liber sextus de monstris marinis. 10

1. PRIMO GENERALITER

15

Monstra marina sunt ab omnipotente Deo in ammiracionem orbis data. In hoc enim magis ammiranda videntur, quia raro conspectibus homini offeruntur. Verumptamen dici potest, quod vix in aliquibus rebus sub celo ita mirabiliter operatus sit Deus, ex-cepta humana natura, in qua vestigium Trinitatis resultare videtur. 20

Quid enim mirabilius potest videri sub celo monstro ceti atque ballene, quod in magnitudine montibus ac vastissimis campis proculdubio comparatur? Perfectorum cethorum magnitudo aput nos in mediterraneis maribus videri non solet, sed in oceano aut in illis maribus, que permeabilia esse non solent. Exceptis autem cethis et alia monstra maris sunt, que sua diversitate vel magnitudine Deum mirabilem predicant. Vix enim terra animal quadrupes habet, quod non in parte simile mare habet. Sed et volucrum similitudines atque serpenecium mare frequenter ostendit. Nec credendum est, sicut quidam opinati sunt, huiusmodi monstra ex adulterinis commixcionibus generata, sed Deum hec omnia inter primordialia creaturas originaliter procreasse. Horum nonnulla 30

16 ammiracionem *Boese*] ammiracione *MS* — 22 montibus *Boese*] montis *MS* — 24 maribus *S*] maris *MS* — 25 maribus *S*] maris *MS* — permeabilia *Boese*] permeabilissima *MS* — 28 similitudines *Boese*] similitudinis *MS* — 30 huiusmodi *Boese*] huius *MS*

Chobotnice	Testeum
Serra, jiné mořské monstrum	Mořská kráva
Sirény	Mořská telata
Skylla	Zedrosi
Scinnoci	Zydrach
Indické želvy	Zytron
Tignus žijící v Černém moři	Zifius

Končí názvy kapitol. Začíná šestá kniha o mořských monstrech.

1. NEJPRVE OBECNĚ

Všemohoucí Bůh stvořil mořská monstra, aby vzbuzovala na světě úžas. A je třeba nad nimi žasnout tím spíše, že se jen málokdy naskytnou lidskému zraku. Lze dokonce říci, že s vyjímkou člověka, v němž se jasně projevuje odraz svatě Trojice, nalezneme na světě jen stěží něco jiného, v čem by se tak podivuhodně projevil Boží působení. Vždyť co je na světě pozoruhodnějšího k vidění než monstrum velryba, jejíž velikost můžeme bezpečně porovnávat s horami a širými planinami? V našich vnitrozemských mořích obrovitě velryby obvykle nevidáme, ale lze je spatřit v oceánu a v těch mořských oblastech, kde se lodě plaví jen zřídka. Kromě velryb však existují také další mořská monstra, jejichž rozmanitost a množství vypovídá o podivuhodnosti Boží. Sotva žije na zemi čtvernožec, kterému by se alespoň částečně nepodobalo nějaké zvíře v moři; můžeme zde však často vidět i živočichy, kteří připomínají ptáky nebo plazy. A není důvod si myslet, jak soudí někteří lidé, že se taková monstra zrodila z nepřirozeného spojení odlišných druhů, nýbrž je třeba věřit, že Bůh dal vzniknout všem těmto tvorům zároveň s ostatními již při stvoření světa. Některá tato monstra se plazí, jiná běhají, další skákalí a jiná zase létají; všechna společně však plavou. Většina z nich je pokryta šu-

repunt, alia currunt, alia saliant, alia eciam volant. Omnia autem pariter natant. Pleraque ex hiis squamas, alia cutes fortissimas, omnia fere pinnulas et caudas piscium, vel per brachialia membra nituntur. Nonnulla in aere sicut terrestria recuperant spiritum. Pleraque vero sicut pisces communiter in aqua raritate spiritus animalium mantur.

2. DE ABIDE

Abydes animal marinum est, ut dicit Aristoteles, quod primo est aquosum et nutrimentum eius in aqua salsa est. Deinde huius animalis forma mutatur et fit altera: et tunc exiens aquam nutritur a terra. Tunc | mutatur eciam nomen eius et vocatur astoas. Et in hoc mirum est, ut cum ipsa corporis forma mutatur, eciam et ipsa morum natura mutatur, ut prius in aqua, deinde vita sua habilitetur in terra. Et hec racio, quod secundum dispositionem membrorum et forme habitum et ipsa eciam in moribus vita mutatur.

20

3. DE HAHUNE

(1) Hahune monstrum maris est, ut dicit Aristoteles. Hoc animal omnibus marinis beluis gulosius est. Vivit preda et quicquid comedit, vertitur ei in crassitudinem corporis. Unde fit, ut extendatur venter eius ultra estimationem et debitam quantitatem secundum magnitudinem corporis sui.

(2) Hoc animal cum aliquod periculum timet, abscondit caput suum intra se hoc modo: recolligit enim membra sua in se sicut hyrcius. Adeo enim crassum et pingue est animal, quod pellem et

16 quod Boese] om. MS

10 Aristoteles, Hist. animal. I,1, 487b3-6, Aristoteles Latinus, Hist. animal. 487b3-6 — 24 Aristoteles, Hist. animal. VIII,2, 591b1-8, Aristoteles Latinus, Hist. animal. 591b1-8

pinami, některá mají tvrdou kůži, ale téměř každé je opatřeno ploutvemi a rybím ocasem, nebo se pohybuje pomocí údů, které vypadají jako paže. Nalezneme mezi nimi taková, jež dýchají vzduch jako suchozemští tvorové, většínu však stejně jako ryby udržuje při životě občasné nadechování ve vodě.

2. ABIDES

Abides je podle Aristotela mořské zvíře, které se chová nejprve jako vodní živočich a svou potravu nachází ve slané vodě, později se však mění jeho podoba a stává se z něho jiný tvor; opouští vodu a žije se tím, co mu poskytuje souš. Tehdy také dochází ke změně jeho jména na *astoas*. Podivuhodné na tom je, že současně s jeho tělesnou proměnou dochází i ke změně jeho přirozeného chování: jako byl nejprve uzpůsoben k životu ve vodě, je později schopen žít na souši. A to je tedy jeho podstatou, totiž že se v závislosti na uspořádání údů a na jeho tělesném vzhledu mění během života i způsob jeho chování.

3. HAHUNE

(1) Hahune je podle Aristotela mořské monstrum. Toto zvíře je ze všech mořských oblud nejžravější. Žije z kořisti a díky všemu, co pozře, mu neustále tloustne tělo. Zároveň s tím se mu nevídaně a nadměrně roztahuje i břicho.

(2) Když se tohoto živočicha zmocní strach z nějakého nebezpečí, ukryje si hlavu do záhybů těla tím způsobem, že stočí údy do sebe jako ježek. Je to totiž tak silné a tlusté zvíře, že stáhne kůži

carnes suas contrahens replicat et abscondit intra se extremitates corporis sui, ita ut non appareant. Verumptamen hoc ipsum non facit aliquando sine detrimento sui. Mortem in tantum timet, ut dum sibi aliquod periculum imminere viderit, caput suum intra corpus suum abscondit, et cum senserit non laxari periculum nec abscedere bestiam, que in insidiis latet, nequaquam retrahit caput foris, quod intus abscondit. Sed cum fame affligitur, carnes proprias devorata, magis eligens in parte assumi quam preda facta beluis in toto consumi.

(3) Hoc contra miserum hominem, qui cum videt sibi corporis et anime periculum imminere, per gravedinem vel petulantiam pinguis corporis non dat operam, ut consumptione proprie carnis per ieiunium et abstinentiam esce et potus mundum vel carnem vel demones sue salutis insidiatores evitet. Videmus enim certissime, quod per abstinentiam corporalem homines periculum 15 mortis frequenter evadunt, ut ydropisim per abstinentiam potus, febres et multas alias infirmitates per abstinentiam cibi.

(4) Animal istud caret stomacho et ideo, quando comedit, multum inflatur ventre, et cum amplius extendi venter non poterit, eicit pisces per os, et hoc de | facili, quia os eius est ventri contiguum, ita quod collo caret sicut et cetera animalia maris. Nullum enim piscium collum habet.

4. DE BELUIS MARIS ORIENTALIS

25

Belue sunt, ut dicit Plinius, in orientali mari tante magnitudinis, ut illiceant turbines ac procellas, ab imo vertant maria pulsatasque nebulas cum fluctibus volvant, ita ut in hystoriis referatur, quod magnus Alexander classem haut alio modo quam hostium acie 30 obvia contrarium agmen adversa fronte duxerit.

30 acie obvia *Boese* (cf. *Plinius, Natur. hist. IX.5*)] obvia *MS*

27 Plinius, *Natur. hist. IX.4-5*

a svaly, zavime končtiny a schová je uvnitř, takže pak nejsou vidět. Je ovšem pravda, že toto chování může leckdy vést k jeho vlastní újmě. Děsí se totiž smrti do té míry, že ve chvíli ohrožení skryje hlavu uvnitř těla, a dokud cítí, že nebezpečí trvá a zvíře, které na něj ve skrytu číhá, neodchází, hlavu schovanou uvnitř nevytáhne ven. A když je pak začne trýznit hlad, požívá své vlastní tělo. Raději přijde o část těla, než aby se stalo kořistí pro nějakou obludu a bylo sežráno celé.

(3) Chová se zcela opačně než hříšní lidé. Neboť i když takový špatný člověk vidí, že na jeho tělo nebo duši číhá nějaké nebezpečí, těžkopádnost a žádosťivost tučného těla mu brání, aby je vyhledal půstem a střídmostí v jídle a pití, a vystříhal se tak světských a tělesných potěšení a démonů, kteří ukládají o jeho spásu. Vždyť přece vídáme, že lidé častokrát uniknou hrozcí smrti díky tělesné zdrženlivosti, například když se omezováním příjmu tekutin vyléčí z vodnatelnosti a střídmostí v jídle z horeček a mnoha jiných nemocí.

(4) Toto zvíře nemá žaludek, a tak se mu po jídle hodně nafoukne břicho. Když se již nemůže roztáhnout více, vyvrhne nahne ryby ústy. Jde mu to velmi snadno, protože jeho ústa jsou vlastně pokračováním břicha, takže je stejně jako jiná mořská zvířata bez krku. Krk totiž nemá žádná ryba.

4. OBLUDY VÝCHODNÍHO MOŘE

Podle toho, co píše Plinius, žijí ve východních mořích tak obrovské obludy, že vyvolávají bouře a vichřice, obracejí moře ze dna a voda vzedmutá vlnobitím pak naráží až do mračen. V dějepisných knihách se vypravuje, že Alexander Veliký plul proti těmto obludám se svým loďstvem, jako by vedl protilehlý voj čelem proti nepřátelskému šiku.

5. DE BARCHORA

(1) Barchora, ut dicit Aristoteles, animal marinum est et comedit parvos pisces. Orificium huius animalis est os forcius omni ore animalis cuiuslibet, quoniam si acceperit lapidem in ore suo, frangit eum. Hoc animal quandoque exit ad ripam et herbas depascit. Et tunc oportet ipsum in aquam reverti et submergi aqua, ne cutis eius a sole desicceatur et non possit se flectere ad nutum debitum. 10

(2) Comprehenditur hoc animal a piscatoribus per parvos pisciculos, quos filo vivos consutos in mari proiciunt. Pisciculi vero effugere non valentes, sed insimul fluitantes predicti animalis morsibus patent ac ipsum animal post alium deglutire laborans interim occupatus deprehenditur. 15

6. DE CETHO VEL BALENA

(1) Cethe omnium piscium maximum est, ut Isidorus dicit. Quem piscem educat mare quatuor iugerrum magnitudinis. Habet strictos oris meatus, unde non nisi parvos deglutit pisciculos, quos odorifero oris hanelitu devorans et ad se trahens in ventrem suum mittit. In gutture enim quandam habet pellem in modum membrane, et hec multis meatibus perforata nec sinit quicquam corpulencia magnum in ventrem eius ingredi. Os vero magnum et patulum habet et eo glutitus creditur Yonas propheta; nimirum habitaculum sufficiens tanto hospiti! In iuventute dentes nigros habet, qui in senectute albi fiunt. Os habet in fronte. Hii pisces aliquando haustos ita eructant fluctus, ut nimbose alluvie plurimumque deprimant classem navigancium, sed et commocionibus et turbinibus naves mergunt. Itaque cum in mari tempestas exoritur, attollunt se super fluctus. 30

12 consutus Boese] consuetos MS

4 Aristoteles, Hist. animal. VIII.2, 590b1-9, Aristoteles Latinus, Hist. animal. 591b1-9 — 20 Isidorus Hispalensis, Etymol. XII.6.8 — 27 Ion 2.3

5. BARCHORA

(1) Barchora je podle Aristotela mořský živočich. Pojídá malé rybky. Má nejsilnější tlamu ze všech zvířat – strčí-li si totiž do úst kámen, rozlomí jej na kusy. Čas od času připlave na břeh a spásá tam traviny, pak se ale musí vrátit do vody a ponořit se, aby se jí kůže na zádech nevyusušila od slunce a nedošlo k tomu, že by nemohla podle potřeby hýbat hlavou.

(2) Rybář ji loví na malé rybky, které navlečou živé na šňůru a hodí je do moře. Rybky sebou mrskají, nemohou uniknout, a jsou tak vydány napospas tomuto živočichu, aby je sežral. A zatímco je barchora zaujata tím, jak usilovně hlídá jednu ryбку za druhou, rybář ji uloví.

6. VELRYBA

(1) Velryba je podle Isidorova tvrzení největší ze všech ryb. Živí ji moře o rozloze čtyř jiter. Má úzký ústní otvor, a proto může polykat jenom malé rybky. Láká je k sobě vonným dechem, který jí vane z tlamy; pak je zhltné a pošle dál do břicha. V hrdle má totiž jakousi kůži na způsob membrány, ve které jsou černé otvory; tato kůže zabráňuje, aby se velrybě dostali do břicha nějakí objemnější tvorové. Velryba má velkou a širokou tlamu, kterou prý spolklá proroka Jonáše; pro takového hosta to nebyl právě nejvhodnější přbytek! V mládí má velryba černé zuby, které ve stáří zbělají. Ústní otvor má na čele. Tyto ryby někdy nasají a pak ze sebe vyplaví tak velký příval vody, že tou bouřlivou záplavou zavalí celé loďstvo a ve vzdutých vlnách a vodních vírech pak lodě potopí. A když se na moři zdvíhne bouře, velryby se vynořují nad vlny.

(2) Ballene, ut dicit Plinius, gestant fetus suos, quando infrimantur et invalidi sunt; et, ut dicit Experimentator, eos si parvi sunt, in ore recipiunt. Hoc idem facit, quando tempestatem viderit imminere; et post tempestatem evomit eos. Quando fetus ballene propter defectum aque impediuntur, ut matrem non sequantur, mater in ore aquam receptam instar fluvii ad fetus elicit, ut sic terre liberet inherentes. Adultos diu comitantur. Adolescunt celeriter. Decem annis crescunt.

(3) Branchias non habentes fistula spirant; et hoc pauci faciunt e marinis.

(4) Quedam cethe tam magna sunt, quod insule videntur vel montes. Ysidorus: Hec harenas aliquando sustollunt dorsis, in quibus urgente tempestate cum naute inciderint terram se invenisse gaudentes, ut pausent a fluctibus, anchoras iactant velisque depositis, cum quiescere sperant, in firmitate falsa ignes accendunt. Quos ut belua senserit, improvisae ac subito commota demergitur secumque tam naves quam homines trahit in profundum.

(5) Magnus Basilus idem dicit quod Ysidorus de ballena: Harenam in multa quantitate elevat super dorsum. Idem: Cethos cum videris in revertendo densissima glomeracione confertos, torrentem velocissimum putabis effluere; spectavi hec ego et ammiratus sum Dei sapienciam. Hec monstra in Athalantico mari, ut dicit Ambrosius, infinite magnitudinis sunt, ita ut montes putes, si ea videris altissimis ad celum verticibus eminere.

(6) Captura cethorum talis dicitur. Cethus postquam excedit etatem annorum trium, coit cum ballena femina. Nec mora in ipso coitu emuliatur virtute virge genitalis, ita ut ultra coire non possit,

7 liberet Boese] libenter MS — 11 vel Boese] om. MS — 24 verticibus Boese] vertentibus MS

1 Plinius, Natur. hist. IX,21 — 2 opus perditum — 12 apud Isidorum Hispalensem in libro *Eymologiarum haec verba non inveni, sed cf.* Physiologus Graecus, 17 (red. D), et Physiologus Latinus, 24 (versio B), 30 (versio Y), 25 (versio BIs) — 18 apud Basilium *Caesariensem in libro Hexameron non inveni* — 21 Eustathios, In Hexaem. Basilii, VII,5,1 — 23 Ambrosius Mediolanensis, Hexaem. V,11,32

(2) Plinius uvádí, že pokud jsou velrybí mláďata slabá a nedužívá, matky je nosí, a podle toho, co říká *Experimentator*, je běžnou, dokud jsou ještě malá, do tlamy. Dělají to také tehdy, když vidí, že hrozí bouře; po jejím utišení mláďata zase z tlamy vyvrhnou. Když velrybí mláďata uvíznou při odlivu na mělčině, a nejsou tedy schopna plavat za matkou, velrybí samice nabere do tlamy vodu a vychtlí ji na mláďe jako jakýsi vodní proud, aby tak mláďata z mělčiny vysvobodila. Mláďata dlouho doprovázejí dospělé velryby. Dospívají rychle. Jejich růst trvá deset let.

(3) Velryby nemají žábry, a tak dýchají pomocí jakési trubičky; to dělají z mořských živočichů jen málokteří.

(4) Některé velryby jsou tak obrovské, že vypadají jako ostrov nebo hora, a podle toho, co čteme u Isidora, si někdy házejí na hřbet písek. Pokud pak na takovou velrybu námořníci při blížící se bouři naráží, v radosti, že objevili souš, kam se mohou utéci před vlnobitím, vyhodí kotvu a odloží vesla. A protože doufají, že jsou v bezpečí, zapálí na té zdánlivě pevnině oheň. Jakmile její obluda ucítí, nečekaně a náhle podražděna se ponoří a stáhne s sebou do hlubiny lodě i lidi. (5) Basil Velký říká totiž co Isidor, totiž že si velryba sype na hřbet velké množství písku. Tvrdí rovněž, že když zahlédneš, jak se velryby navracejí v hustém houfu, nabydeš dojmu, že se valí nesmírné prudký tok; i já jsem to viděl a zmocnil se mne úžas nad Boží moudrostí. V Atlantickém oceánu jsou podle Ambrože tato monstra tak obrovská, že spatříš-li jejich vysoká temena čnít k nebi, pokládaš je za hory.

(6) Lov velryb prý probíhá takto. Když velrybí samec překročí věk tří let, spáří se s velrybí samičí. Nedlouho po páření pozbyde jeho pohlavní orgán síly, takže se už samec nemůže dále pářit.

84va sed intrans pelagus alti | maris in tantum excrecit, ut nulla hominum arte capi possit. Infra tres annos ergo etatis sue capi potest, et hoc, ut dicit Liber rerum, tali modo: Piscatores notantes locum, ubi cethus est, aggregantur ibidem cum navibus multis et facto concentu tybiarum ac fistularum circa eum alliciunt insequentem; gaudet enim sonis huiusmodi. Cumque piscatores hentem vident iuxta naves sono modulacionis attonium, preparatum ad hoc instrumentum quoddam ad instar rastri ferreis dentibus acuminatum clam in dorsum cethi proiciunt clamque diffugiunt. Nec mora, si certum locum vulneris dederit instrumentum, fundum maris petit cethus et affricans se dorso ad terram ferrum vulnerebus violenter impellit, quoadusque perfossa pinguedine vivam carnem interius penetraverit sicque subsecuta ferrum salsa maris aqua vulnus intrat et perimit vulneratum. Mortuus autem cethus fluitat super mare. Quod ut piscatores advertunt, cum funibus adeunt mortuum et ad litus cum magno tripudio trahunt, utpote certi tantis copiis habundare.

7. SEQUITUR DE COCODRILLO

20

(1) Cocodrillus animal est quadrupes, ut Iacobus et Solinus et Plinius dicunt, quod in terra et flumine equaliter valet. Per diem in terra frequentius requiescit et hoc adeo immobiliter, ut, nisi consuetudinem bestie prenoscas, eam mortuam credas, huiusmodi aves pabuli gracia invitans. Nocte vero in aquis commoratur. Habet ova velut anserum, que in terra profert, ibi scilicet, ubi fluvius exuberans non possit attingere. In fetum fovendo masculus et femina vicem servant.

30

15 quod ut Boese] quodusque MS — 27 invitans Boese] imitans MS

3 opus perditum — 23 Iacobus de Vitriaco, Hist. orient. 88, p. 182 — Solinus, Collect. 32,22 — 24 Plinius, Natur. hist. VIII,89

Odplave tedy na širé moře a naroste do takové velikosti, že její lidé nedokážou žádným způsobem ulovit. Je tedy možné její chytit pouze do doby, než dosáhne tří let, a to, jak se dočítáme v *Knize o přírodě*, následujícím způsobem. Rybáři dávají pozor, kde se velryba objeví, pak se na tom místě shromáždí s velkým počtem lodí, hrájí na flétny a na píšťaly, a lákají tak velrybu, aby k nim připlavala; velrybám se totiž takové zvuky líbí. A když pak rybáři uvidí u lodí velrybu omámenou zvukem písní, zarazí jí nečekaně do zad jakýsi nástroj podobný železné motyce s ostrými zuby, který si pro ten účel připravili, a opět se nepozorovaně vzdálí. Neutvá dlouho, a pokud ten nástroj zranil velrybu na příslušném místě, velryba se ponoří na dno moře, třeba se tam zády o zem a divoce si ten železný nástroj vráží ještě více do rány, až jí prorazí tuk a protnikne do živého masa. Do rány se pak za železem dostane slaná mořská voda a zraněnou velrybu zabudí. Mrtvé tělo se vynoří na hladinu. Jakmile je rybáři zpozorují, svážou je provazy a táhnou velrybu s jásotem ke břehu, protože jsou si jisti, že získali velké množství masa.

7. NÁSLEDUJE KROKODÝL

(1) Krokodýl je podle Jakuba, Solina a Plinia čtvernožec, kterému se daří stejně dobře na souši i v říční vodě. Během dne odpočívá velmi často na zemi, a to tak nehybně, že pokud neznáš předem jeho zvyky, věřil bys, že je mrtvý; on ale zatím láká svou otevřenou tlamou pláky, aby je mohl zhltnout. Noc tráví ve vodě. Snaží vejce podobná husím a klade je na souši na místě, kde je v případě, že by se řeka vyliła z břehů, nemůže zasáhnout vodou. V jejich zahrívání se střídají samec se samičí.